

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ
СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвячена 100-річчю з дня народження професора, заслуженого працівника вищої школи України
Фесенка Дмитра Мусійовича*

ПОЛТАВА 2026

УДК 657:005:316

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтавський державний аграрний університет (26 березня 2026 р.). Полтава, 2026. 1770 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету

КОБСІЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ISBN 978-617-8797-26-3 2026-19

© Автори, 2026

© Кафедра обліку і оподаткування, 2026

© Полтавський державний аграрний університет, 2026

БРАЇЛКО АНГЕЛІНА, здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ТЮТЮННИК ЮРІЙ**, к.е.н, доцент,
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах економічного розвитку ефективність роботи підприємств значною мірою визначається якістю управління фінансовими ресурсами та здатністю керівників ухвалювати виважені управлінські рішення. Діяльність бізнес-структур відбувається у контексті динамічного й нестабільного економічного середовища, що характеризується посиленням конкуренції, швидкими змінами ринкової ситуації, впливом глобалізаційних процесів та підвищенням рівня економічних ризиків. У таких умовах особливо важливо забезпечити керівництву підприємства достовірну, повну й оперативну інформацію щодо фінансового стану організації, результатів її господарської діяльності та ефективності використання наявних ресурсів. Відтак, фінансовий аналіз стає ключовим інструментом інформаційного забезпечення, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення та сприяти сталому розвитку підприємства.

Фінансовий аналіз є системою методів і підходів до вивчення фінансово-господарської діяльності підприємства, яка базується на використанні даних фінансової звітності та іншої економічної інформації. Його головною метою є неупереджена оцінка фінансового становища підприємства, аналіз результатів його діяльності та виявлення основних тенденцій розвитку за певний період часу. Опрацювання та узагальнення фінансових даних дозволяють створити необхідну інформаційну базу для прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності роботи компанії [1].

Застосування фінансового аналізу дозволяє детально вивчити ключові аспекти діяльності підприємства, оцінити його прибутковість, ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість та рівень ділової активності. Аналіз динаміки та структури фінансових показників сприяє глибшому розумінню тенденцій розвитку компанії, визначенню її сильних і слабких сторін, а також ефективності використання наявних ресурсів. Одним із суттєвих аспектів аналітичної роботи є здатність своєчасно виявляти проблемні зони у діяльності підприємства і встановлювати причини їхнього виникнення.

Фінансовий аналіз є важливим інструментом, який сприяє виявленню внутрішніх резервів для підвищення ефективності функціонування підприємства. Проведення ґрунтовного дослідження фінансових показників дає змогу ідентифікувати напрями вдосконалення управління активами, оптимізації витрат і зростання загальної результативності діяльності підприємства. Завдяки цьому фінансовий аналіз набуває ключового значення у сфері економічних досліджень, забезпечуючи глибоке розуміння фінансового стану організації та

створюючи підґрунтя для прийняття раціональних і обґрунтованих управлінських рішень [2].

У системі управління підприємством фінансовий аналіз займає ключове місце, оскільки створює інформаційно-аналітичну основу для виконання основних управлінських функцій. Результати такого аналізу насамперед використовуються у процесі планування діяльності підприємства. Вони дають змогу об'єктивно оцінити поточний фінансовий стан організації, визначити рівень забезпечення необхідними ресурсами та виявити перспективи подальшого розвитку. На підставі цієї інформації керівництво може складати більш реалістичні й економічно обґрунтовані плани щодо ефективного використання фінансових ресурсів, визначати стратегічні напрями розвитку та оптимізувати параметри господарської діяльності. Крім того, аналіз фінансових показників не тільки відображає результати поточної діяльності підприємства, але й допомагає відстежувати тенденції їхньої зміни, що має важливе значення для визначення довгострокових управлінських орієнтирів [3].

Фінансовий аналіз також є важливим інструментом контролю за результатами функціонування підприємства. Аналізуючи динаміку фінансових показників і порівнюючи їх з плановими або нормативними значеннями, можна ефективно оцінити результативність впроваджених управлінських рішень, виявити причини відхилень від запланованих параметрів та ідентифікувати проблемні аспекти у діяльності підприємства. Такий підхід дає змогу керівництву своєчасно реагувати на зміни у фінансовому стані організації, коригувати управлінські заходи та забезпечувати раціональне використання ресурсів. У підсумку, проведення аналітичних досліджень сприяє формуванню тісного взаємозв'язку між процесами планування, моніторингу та регулювання економічної діяльності підприємства [4].

Фінансовий аналіз відіграє ключову роль у прийнятті управлінських рішень, адже результати такої оцінки дають керівництву підприємства змогу об'єктивно оцінити стан фінансових ресурсів, рівень стабільності фінансів і потенційні ризики в бізнес-діяльності. На основі цих даних розробляються стратегії для підвищення ефективності використання активів, оптимізації витрат, залучення додаткових фінансових ресурсів, а також оцінки доцільності інвестицій у розвиток компанії. Крім того, проведення аналітичних досліджень сприяє прогнозуванню фінансового стану підприємства, що дозволяє своєчасно виявляти можливі негативні тенденції та формувати заходи для їхнього попередження.

Не менш вагомим аспектом є те, що результати фінансового аналізу сприяють підвищенню відкритості діяльності підприємства, а також формуванню довіри з боку зовнішніх споживачів фінансової інформації, зокрема інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін. Комплексна аналітична оцінка фінансового стану дозволяє визначити рівень фінансової стійкості підприємства, його привабливість для інвестування та здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання. У контексті цього фінансовий

аналіз виступає ключовим інструментом не лише для організації внутрішніх процесів управління, а й для забезпечення ефективної взаємодії із зовнішнім економічним середовищем. Це, у свою чергу, сприяє зміцненню ринкових позицій підприємства та покращенню його конкурентоспроможності [5].

Таким чином, фінансовий аналіз відіграє ключову роль у системі управління підприємством, слугуючи джерелом важливої аналітичної інформації для прийняття обґрунтованих рішень. Ретельне узагальнення та правильна інтерпретація фінансових показників дають змогу оперативно оцінювати результати діяльності компанії, аналізувати ефективність використання наявних ресурсів і виявляти основні тенденції її розвитку. Це стає основою для покращення господарської діяльності, посилення фінансової стабільності та забезпечення сталого функціонування підприємства в умовах сучасних економічних викликів.

Застосування результатів фінансового аналізу відіграє ключову роль у забезпеченні більш раціонального використання фінансових ресурсів, оптимізації процесів планування та контролю, а також у підвищенні ефективності реалізації управлінських рішень. Комплексна аналітична оцінка фінансових показників сприяє тому, що керівництво підприємства може оперативно адаптуватися до змін як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі, ідентифікувати потенційні ризики та визначати стратегічні напрями подальшого розвитку. У цьому контексті вивчення ролі та значення фінансового аналізу в системі управління підприємством набуває особливого значення. Воно становить один із пріоритетних напрямів наукових досліджень і має значну практичну цінність у контексті вдосконалення системи управління діяльністю суб'єктів господарювання.

1. Петрицька О. С. Місце стратегічного фінансового аналізу у формуванні фінансової стратегії підприємства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. №1(5) . С. 230-234. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/78776>.
2. Радзіховська, Ю. М., Уманська В. Г. Роль фінансово-економічного аналізу в системі діагностики детермінантів управління капіталом підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. С. 1-12. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/4701/>.
3. Нечипоренко А. В., Стабіас С. М. Фінансове планування та прогнозування в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2022. № 10. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.10.17>.
4. Василюк М., Кузьмін Т., Дмитрів М. Організація обліку та контролю фінансових результатів як складова системи управління підприємством. 2024. *Економіка та суспільство*. № 68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-167>.
5. Кладницька Т., Артимонова І., Кемєняш І., Свиноус Н. Роль і місце фінансового контролінгу в управлінні фінансових корпорацій. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2 (49). С. 314-318. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-50>.

Sikalo Maksym

Digital transformation of accounting, control and traceability in the Agri-Food sector: institutional mechanisms and managerial aspects 341

Yurieva Iryna

European accounting, control and audit practices in a digitalised CSR management system 344

Управлінський облік, бізнес-аналітика та підтримка управлінських рішень

Андрєєва Віта

Методи кількісного аналізу ефективності соціальних програм на IT підприємстві 348

Багрій Конон

Роль стратегічного управлінського обліку в системі менеджменту суб'єкта господарювання 350

Базарник Анна. Науковий керівник - Коваль Зоряна

Етичне лідерство для побудови довіри в організації 353

Базецька Ганна

Поведінкові детермінанти якості управлінських рішень у системі бізнес-аналітики підприємства 355

Беззубко Борис, Москаленко Людмила

Проблеми у реалізації стратегій розвитку потенціалу організації 358

Біла Альона. Науковий керівник – Заїка Світлана

Експертна аналітика в менеджменті як засіб підтримки управлінських рішень 361

Бобеляк Ольга. Науковий керівник - Воронка Ольга

Матеріальне стимулювання праці в сучасних економічних умовах 363

Бовсуновська Єлизавета. Науковий керівник – Пономаренко Ігор

Інтеграція даних про клієнтський досвід у систему прийняття управлінських рішень 366

Боднар Ореста, Осіян Назарій

Особливості впровадження управлінського обліку на підприємствах харчової промисловості 368

Бондар Максим. Науковий керівник - Воронка Ольга

Удосконалення процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві 370

Брайло Ангеліна. Науковий керівник – Тютюнник Юрій

Місце та роль фінансового аналізу в системі управління підприємством 373

